

Sub. Code: 1061

NEB-Grade XII
(2079/2023)
Model Question
Rural Development

विद्यार्थिहरूले सम्भव भएसम्म आफ्नै शब्दमा उत्तर दिनुपर्नेछ । मार्जिनका अंकहरूले पूर्ण अंकको संकेत गर्दछ ।
(Candidates are required to give their answers in their own words as far as practicable. The figures in the margin indicates full marks.)

Time: 3 hrs.

Full Marks: 75

सबै प्रश्नहरूको उत्तर दिनुहोस् (Attempt all the questions)

समूह: क (Group: A)

अति संक्षिप्त उत्तरात्मक प्रश्नहरू (Very short answer question)

११×१ = ११

१. लागतमा आधारित प्रारूपअनुसार, नेपालमा कति प्रतिशत मानिसहरू गरिबीको रेखामुनि रहेका छन् ?
According to the cost-based approach, what percentage of people are below the poverty line in Nepal?
२. खाद्य सुरक्षा भनेको के हो ? Define food security in your own words.
३. बेरोजगारी शब्द परिभाषित गर्नुहोस् । How do you define the term 'unemployment' ?
४. आर्थिक विकासमा अनौपचारिक क्षेत्र भनेको के हो ? What is informal field in the economic development?
५. ग्रामीण बजारीकरणको प्रयोगलाई कसरी बुझ्नुहुन्छ ? कुनै दुई बुँदामा प्रस्तुत गर्नुहोस् ।
How would you understand the implications of rural marketing ? Express in two words ?
६. ग्रामीण विकासमा पर्या-पर्यटनको कुनै दुई उपयोगिताहरू कोर्नुहोस् ।
Draw any two implications of eco-tourism in rural development.
७. ग्रामीण जिविकोपार्जनका कुनै दुईवटा स्रोतहरू उल्लेख गर्नुहोस् ।
Mention any two sources of rural livelihoods.
८. दिगो विकासका कुनै दुईवटा उद्देश्यहरू लेख्नुहोस् ।
Write any two objectives of sustainable development.
९. ग्रामीण गरिबी जनताका लागि ग्रामीण वित्तका कुनै दुई फाइदाहरू लेख्नुहोस् Write any two benefits of rural finance for rural poor people.
१०. ग्रामीण विकास नीतिका दुई फाइदाहरू संक्षिप्त रूपमा उल्लेख गर्नुहोस् ।
Briefly outline the two benefits of rural development policy
११. कुनै दुई बुँदामा तथ्याङ्क र सूचनाविचको फरक छुट्याउनुहोस् ।
Differentiate between data and information in two words.

समूह 'ख' (Group 'B')

(संक्षिप्त उत्तरात्मक प्रश्नहरू /Short Answer Questions)

८×५ = ४०

१२. नेपाली समाजमा घरेलु हिंसा न्यूनीकरणका लागि कुनै पाँचवटा व्यावहारिक उपायहरू सुझाव दिनुहोस् ।
Suggests any five practical measures to alleviate domestic violence in Nepalese society
अथवा (Or)
नेपालमा कुपोषणको समस्या समाधान गर्ने कुनै पाँचवटा उपयुक्त उपायहरू सिफारिस गर्नुहोस् ।
Recommend any five appropriate ways to solve the problems of malnutrition in Nepal

१३. तपाईंको विचारमा, नेपालको सुदूरपश्चिम प्रदेशमा छाउपडी प्रथाको समस्या समाधानका लागि कस्ता व्यावहारिक उपायहरू सुझाव दिनुहुन्छ ? (What practical measures do you suggest to solve the problems of 'ChhaupadiPratha' in the Far-Western province of Nepal ?) Justify your answer with your own opinion.)
१४. ग्रामीण उद्यमी भन्नाले के बुझ्नुहुन्छ ? यसका पाँच प्रमुख विशेषताहरू सूचिबद्ध गर्नुहोस् ।
What do you mean by the rualentrepreneur ? List out its three major characteristics.
१५. मानव विकास उपागमका मूख्य खम्बाहरूका बारेमा छलफल गर्नुहोस् ।
Discuss the essential pillars of the human development approach.
१६. ग्रामीण विकासमा राज्य केन्द्रित विकास रणनीतिको भूमिका व्याख्या गर्नुहोस् ।
Explain the role of state-led development strategy in rural development.
१७. बजेट निर्माण प्रक्रिया परिभाषित गर्नुहोस् र स्थानीय तहमा वार्षिक बजेट तर्जुमा गर्दा आवश्यक पर्ने असल अभ्यासहरूबारे सुझाव दिनुहोस् ।
Define budget formulation process and suggest good practices while formulating the annual budget at the local level.
१८. नेपालमा स्थानिय सरकारका राजश्वका प्रमुख स्रोतहरूबारे विश्लेषण गर्नुहोस् ।
Analyze the major sources of revenue of local government in Nepal.
१९. ग्रामीण विकास नीति भनेको के हो ? ग्रामीण विकास नीति तर्जुमा गर्दा ध्यान दिनुपर्ने तत्त्वहरू के के हुन् ? कुनै पाँच बुँदामा लेख्नुहोस् ।
What is rural development policy? What are the considered factors of rural development policy formulation? Write in five words.

अथवा (Or)

वर्तमान पञ्चवर्षिय योजनाको शिक्षा नीतिका कुनै पाँचवटा उद्देश्यहरू सूचीबद्ध गर्नुहोस् ।

List out the five objectives of education policy of the current five-year plan.

समूह 'ग' (Group 'C')

(विस्तृत उत्तरात्मक प्रश्नहरू/Long Answer Questions)

३×८ = २४

२०. ग्रामीण विकासको सम्बन्धमा सामाजिक समावेशीकरणको भूमिकाका बारेमा व्याख्या गर्नुहोस् ।

Explain the role of social inclusion in relation to rural development.

२१. वातावरण संरक्षण र दिगो विकासबीचको सम्बन्धबारे विश्लेषण गर्नुहोस् ।

Examine the relationship between environmental conservation and sustainable development.

अथवा (Or)

नेपालमा जैविक विविधता संरक्षणका प्रयासहरूको सबल र कमजोर पक्षहरूबारे समालोचना गर्नुहोस् ।

Examine the strengths and weaknesses of bio-diversity conservation efforts in Nepal.

२२. ग्रामीण विकासका सामाजिक सवालहरूसँग सम्बन्धित उपयुक्त शीर्षक छनोट गरी अनुसन्धान प्रतिवेदनको आदर्श खाका तयार गर्नुहोस् । Develop a standard model of a research report choosing a suitable title relating to the social issues of rural development.